

Załącznik do uchwały nr 45/2022
Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Lublinie
z dnia 28 czerwca 2022 r.

**Lista przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie
przewidzianych do dofinansowania w roku 2023**

Lublin, czerwiec 2022 r.

Lista przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie przewidzianych do dofinansowania w roku 2023 została opracowana w oparciu o ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz.1973 z późn. zm.) z uwzględnieniem m.in. strategii, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295 z późn. zm.), stanowiących podstawy prowadzenia polityki ochrony środowiska oraz wspólnej strategii działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. W związku z tym, że działalność Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie ukierunkowana jest w głównej mierze na wsparcie realizacji regionalnej polityki ochrony środowiska Lista przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie została opracowana z uwzględnieniem przede wszystkim planów i programów stanowiących podstawy prowadzenia polityki ochrony środowiska województwa lubelskiego, w tym w szczególności wojewódzkiego programu ochrony środowiska.

Priorytety horyzontalne

1. Wsparcie osiągnięcia wskaźników środowiskowych wynikających z obowiązujących norm prawnych unijnych i krajowych;
2. Dążenie do efektywnego wykorzystania finansowania ze środków Unii Europejskiej i innych bezzwrotnych i preferencyjnych środków zagranicznych oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
3. Wdrażanie innowacyjnych rozwiązań z zakresu ochrony środowiska, w szczególności służących zmniejszania energochłonności i emisyjności gospodarki oraz rozwojowi modelu gospodarki o obiegu zamkniętym.

1. Oś priorytetowa – Człowiek

Przedsięwzięcia z zakresu edukacji ekologicznej i kultury dbałości o środowisko.

Dziedzina: Edukacja ekologiczna.

- 1) Przedsięwzięcia edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej, w szczególności dotyczące właściwego postępowania z odpadami i zapobieganiu wytwarzania odpadów, racjonalnego gospodarowania wodą, ochrony powietrza oraz ochrony przyrody;
- 2) Przedsięwzięcia dotyczące poprawy infrastruktury służącej edukacji dzieci i młodzieży szkolnej w dziedzinie nauk o przyrodzie i środowisku, w tym wyposażenie pracowni szkolnych, a także tworzenie i rozwój ścieżek dydaktycznych, przyrodniczych i ekologicznych przy placówkach, w których prowadzona jest edukacja ekologiczna;
- 3) Przedsięwzięcia, w tym kulturalne, promujące postawy prośrodowiskowe i kulturę dbałości o środowisko, w szczególności podkreślające wagę podejmowania decyzji konsumenckich z uwzględnieniem potrzeby ochrony zasobów środowiska i związek między kulturą dbałości o środowisko a stylem zdrowego trybu życia;
- 4) Przedsięwzięcia z zakresu edukacji ekologicznej realizowane przez parki narodowe, muzea, ogrody zoologiczne i ogrody botaniczne;

- 5) Przedsięwzięcia edukacyjne z zakresu rolnictwa ekologicznego, upowszechniania zasad dobrej praktyki rolniczej i metod oraz celów produkcji rolniczej metodami ekologicznymi;
- 6) Przedsięwzięcia edukacyjne z zakresu popularyzacji zagadnień dotyczących wykorzystania energii odnawialnej, a także efektywności energetycznej i gospodarki niskoemisyjnej, w tym modelowych rozwiązań technologicznych.

2. Oś priorytetowa – Biosfera

Przedsięwzięcia z zakresu ochrony bioróżnorodności i równowagi ekosystemów.

Dziedzina: Ochrona przyrody.

- 1) Przedsięwzięcia służące zachowaniu różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt, roślin, grzybów, w szczególności w parkach narodowych i w innych formach obszarowych ochrony przyrody, a także ochrona indywidualnych form ochrony przyrody oraz obiektów przyrody nieożywionej;
- 2) Przedsięwzięcia z zakresu czynnej ochrony zagrożonych i chronionych gatunków;
- 3) Przedsięwzięcia związane z rehabilitacją zwierząt dziko żyjących i wsparciem funkcjonowania ośrodków rehabilitacji zwierząt;
- 4) Przedsięwzięcia mające na celu zwalczanie gatunków inwazyjnych;
- 5) Przedsięwzięcia mające na celu ograniczenie antropopresji na gatunki i siedliska poprzez optymalne ukierunkowanie ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo, w szczególności z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi komunikacji i informacji;
- 6) Działania renaturalizacyjne wód powierzchniowych, w szczególności na obszarach cennych przyrodniczo;
- 7) Przedsięwzięcia z zakresu monitoringu przyrodniczego;
- 8) Przedsięwzięcia z zakresu ochrony i rozwoju ekosystemów obszarów zurbanizowanych, w tym utrzymywanie i rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury;
- 9) Przedsięwzięcia z zakresu przyrodniczej rewaloryzacji terenów zielonych, w szczególności parków i ogrodów zabytkowych, pielęgnacji i leczenia drzewostanu;

3. Oś priorytetowa – Zagrożenia

Przedsięwzięcia z zakresu zapobiegania zagrożeniom środowiska.

Dziedzina: Zapobieganie oraz likwidacja poważnych awarii i ich skutków oraz przeciwdziałanie klęskom żywiołowym.

- 1) Przedsięwzięcia z zakresu zapobiegania zagrożeniom dla stanu środowiska, w tym katastrofom naturalnym i poważnym awariom, a także likwidacji ich skutków, w szczególności wsparcie Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego, doposażenie w sprzęt i środki techniczne jednostek Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczych Straży Pożarnych oraz innych służb realizujących zadania w zakresie ochrony środowiska, w szczególności ochrony przeciwpożarowej w lasach;
- 2) Przedsięwzięcia obejmujące działania dotyczące adaptacji do zmian klimatu, m.in. zwiększenie naturalnej retencji wód oraz zwiększenie absorpcji CO₂, w szczególności poprzez budowę, rozwój i modernizację obiektów małej retencji, zwłaszcza

w powiązaniu z wykorzystaniem energii wody, budowę, przebudowę oraz remont kanalizacji deszczowej, a także ochronę i prace odtworzeniowe naturalnych ekosystemów, w których występuje retencja wody oraz realizacja zadań związanych ze zwiększeniem lesistości oraz zapobieganiem i likwidacją szkód w lasach spowodowanych przez czynniki biotyczne i abiotyczne.

- 3) Przedsięwzięcia mające na celu przeciwdziałanie występowaniu oraz skutkom powodzi i suszy.

4. Oś priorytetowa – Technologia

Przedsięwzięcia z zakresu technologii przyjaznych środowisku naturalnemu.

Dziedzina: Ochrona wód i gospodarka wodna.

- 1) Budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- 2) Przedsięwzięcia dotyczące systemowych rozwiązań gospodarki wodno-ściekowej na terenach o zabudowie rozproszonej, w szczególności budowy, rozbudowy i modernizacji sieci kanalizacyjnej na terenach poza aglomeracjami ujętymi w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- 3) Przedsięwzięcia w zakresie systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę, w tym: budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody oraz budowa i modernizacja sieci wodociągowej, a także inwestycje mające na celu ograniczenie strat wody w sieci i zmniejszenie jej zużycia oraz zapewnienie dostępu do wody dobrej jakości;
- 4) Przedsięwzięcia mające na celu zmniejszenie zużycia wody i emisji ścieków w przemyśle, a także budowa zakładowych oczyszczalni/podczyszczalni ścieków przemysłowych;
- 5) Przedsięwzięcia dotyczące budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych;
- 6) Przedsięwzięcia mające na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych;
- 7) Działania służące osiągnięciu celów środowiskowych, przewidziane do realizacji zgodnie z obowiązującymi planami gospodarowania wodami w obszarze dorzeczy.

Dziedzina: Ochrona powietrza:

- 1) Przedsięwzięcia prowadzące do zwiększania udziału energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych, w szczególności ze źródeł rozproszonych;
- 2) Przedsięwzięcia dotyczące budowy, rozbudowy i modernizacji systemów kogeneracji wysokosprawnej, w szczególności z wykorzystaniem biomasy pochodzącej z lokalnych zasobów;
- 3) Przedsięwzięcia dotyczące budowy, rozbudowy i modernizacji lokalnych sieci ciepłowniczych;
- 4) Przedsięwzięcia służące ograniczaniu i unikaniu emisji powierzchniowej;

- 5) Przedsięwzięcia służące ograniczaniu i unikaniu emisji liniowej, w szczególności rozwój transportu bezemisyjnego;
- 6) Ograniczanie energochłonności w przemyśle, w gospodarstwach domowych i sektorze publicznym, w szczególności w budownictwie, w tym wspieranie budownictwa niskoenergetycznego oraz systemów magazynowania energii;
- 7) Przedsięwzięcia dotyczące zakupu i wyposażenia przyjaznych środowisku pojazdów służących wykonywaniu działań na rzecz ochrony środowiska.

Dziedzina: Ochrona ziemi.

- 1) Przedsięwzięcia mające na celu zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu poszczególnych rodzajów odpadów, w tym wykorzystania odpadów w procesach produkcji i odzysku energii, w szczególności w miejscu wytworzenia, a także przygotowanie odpadów do ponownego użycia, w tym rozwój sieci napraw zepsutego i wymiany niepotrzebnego sprzętu domowego, w szczególności w ramach punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 2) Przedsięwzięcia mające na celu rozwój lub wdrożenie technologii małodopadowych oraz rodzajów działalności związanych z zapobieganiem powstawaniu odpadów;
- 3) Przedsięwzięcia służących realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi;
- 4) Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, w tym odpadów zawierających azbest;
- 5) Rekultywacja terenów zdegradowanych;
- 6) Przedsięwzięcia z zakresu zapobiegania i likwidacji skutków niekontrolowanego rozprzestrzeniania się odpadów stałych i płynnych.

5. Oś priorytetowa – Synergia

Przedsięwzięcia wspierane w celu wzmocnienia efektów prośrodowiskowych polityki instytucji publicznych, w tym realizacja wspólnych programów.

- 1) Przedsięwzięcia finansowane w ramach programów wspólnych z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w szczególności:
 - Program Priorytetowy Czyste Powietrze,
 - Program Priorytetowy Moja Woda,
 - Program Priorytetowy „Agroenergia Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”.
 - Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych,
 - Poprawa jakości powietrza. Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie,
 - Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie,
 - Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest,
 - Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- 2) Inne zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej przyczyniające się do wzmocnienia efektów prośrodowiskowych.